

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Філологічний факультет
Кафедра журналістики

Соломін Є. О.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИКИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ КАФЕДРИ ЖУРНАЛІСТИКИ
УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ужгород
2024

УДК 659.144:070(076)
С60

Рекомендовано до друку науково-методичною комісією філологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол № 9 від 28 червня 2024 року).

Укладач: *Соломін Євген Олександрович, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»*

Рецензенти:

Толочко Н.В., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Куцевська О.С., кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)

С60

Соломін Є. О. Теорія і практика тележурналістики : навчально-методичний посібник до вивчення курсу для студентів кафедри журналістики Ужгородського національного університету. Ужгород: ФОП Соломіна А. І., 2024. 40 с.

УДК 659.144:070(076)
С60

© Соломін Є. О., 2024 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Тема 1. Телебачення як сучасний комунікаційний універсум. .	6
Тема 2. Історичні віхи становлення телебачення	8
Тема 3 Українське телебачення: від колоніальної моделі до перших спроб незалежного мовлення	9
Тема4.Телебачення часів Незалежності: особливості формування національного телевізійного простору	10
Тема 5. Телемовлення під час війни Росії проти України у 2014-2022 рр. та з 2022 р.....	11
Тема 6. Інформаційне телевізійне мовлення	13
Тема 7. Програма новин як типова форма телеінформації.....	15
Тема 8. Основні жанри інформаційної журналістики.....	17
Тема 9. Організація інформаційного телевиробництва.....	19
Тема 10. Екранна публіцистика	21
Тема 11. Аналітико-публіцистичні жанри телевізійної журналістики.....	23
Тема 12. Художньо-публіцистичні жанри телевізійної журналістики	26
Тема 13. Документально-ігрові, ігрові та художні жанри на телеекрані.....	28
Тема 14. Етика в роботі тележурналіста	30
Тема 15. Забезпечення прав та свобод журналістів.....	31
Оцінювання результатів навчання	33
Література до курсу	35

ВСТУП

Тележурналістика є одним із найвпливовіших і водночас найбільш динамічних напрямків сучасної журналістики. Вона поєднує в собі високий рівень інформаційного впливу та художнього вираження, зокрема через використання візуальних та аудіальних елементів, що дозволяє досягти глибокого емоційного зв'язку з аудиторією. В умовах стрімких змін та розвитку цифрових технологій, тележурналістика не тільки адаптується до нових реалій, але й активно формує сучасні суспільні процеси, сприяючи поширенню інформації та впливаючи на громадську думку.

Метою цього курсу є глибоке вивчення основ теорії та практики тележурналістики. Студенти отримають знання про ключові аспекти тележурналістики, її жанри, техніки створення телевізійних програм, а також роль медіа в сучасному суспільстві. Програма курсу охоплює теоретичні основи тележурналістики, аналіз її жанрів, вивчення специфіки створення телевізійних новин, аналітичних та публіцистичних програм, а також практичні аспекти роботи телевізійних журналістів.

Особливу увагу приділено новим медіа-форматам, таким як влогінг, документальні серіали, інтерактивні програми та поєднання традиційних і новітніх технік в журналістському контенті.

Під час лабораторних занять студенти навчатимуться створювати реальні телевізійні проекти, будуть працювати з відео- та аудіоматеріалами, застосовувати методи написання текстів та сценаріїв, відеозйомки, монтажу, діяльності в команді для створення якісного телевізійного контенту.

Курс сприятиме опануванню необхідних теоретичних знань та набуттю практичного досвіду, який стане основою для їх подальшої професійної діяльності в сфері тележурналістики, сприятиме розвитку критичного мислення, медіаграмотності.

Рекомендації, викладені у цьому виданні, базуються на сучасних практиках, дослідженнях і стандартах журналістської діяльності, зокрема й роботі навчальної телерадіостудії кафедри журналістики УжНУ.

Курс розроблено з урахуванням вітчизняних особливостей системи медіаосвіти та нових викликів на ринку праці, та увібрав досвід закордонного стажування у медійних організаціях та освітніх закладах (BBC, FOJO, EJTA, Університет ім. Адама Міцкевича у Познані (Польща).

Навчально-методичний посібник стане у пригоді під час навчального процесу, формуванні універсальних компетенції, необхідні для роботи в медійній сфері.

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ТА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Телебачення як сучасний комунікаційний універсум

ПЛАН

1. Телебачення в контексті засобів масової комунікації: інтеграція з іншими медіа.
 2. Специфіка телебачення: телевізійна достовірність і комунікативність через техніку та технології.
 3. Роль і значення телебачення в системі ЗМІ.
 4. Суспільні функції телебачення.
 5. Технології, що формують телебачення: інтерактивність, 3D, VR і трансформація контенту.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Оберіть три різні типи телепрограм (інформаційна, розважальна, освітня) та проведіть їх аналіз за наступними критеріями: цільова аудиторія, основна функція програми, способи привернення уваги глядачів. Порівняння функцій телебачення: напишіть есе (300-400 слів) на тему: «Телебачення як джерело інформації vs Телебачення як інструмент розваг». Міні-дослідження: проведіть опитування серед знайомих (10-15 осіб) щодо їхніх уподобань у перегляді телевізійного контенту. На основі отриманих даних підготуйте короткий звіт із графіком або таблицею, які відображають найпопулярніші типи телепрограм; основні мотиви перегляду (інформація, розвага, відпочинок тощо).

Список літератури:

1. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
2. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2009. 224 с.
3. Машенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ : Видавництво «Україна», 2005. 382 с.
4. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
5. Толочко Н. В. Становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.01. Дніпро, 2020. 280 с.
6. Яковець А. В. Телевізійна жураналістика: теорія і практика: посібник. 2-ге вид., доповн. І переробл. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 262 с.

Тема 2. Історичні віхи становлення телебачення

ПЛАН

1. Передумови виникнення телебачення: соціальні потреби та технічні прориви.
 2. Еволюція телебачення: перші трансляції та їхній вплив на вітчизняний медіапростір
 3. Телебачення як глобальний феномен.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Створіть у вигляді інфографіки етапи розвитку телебачення, що демонструє ключові етапи становлення телебачення (дати, технології, значущі події тощо). Підготуйте коротку презентацію на тему: *«Як супутникове телебачення змінило інформаційний простір?»*

Список літератури:

1. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
2. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2009. 224 с.
3. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ : Видавництво «Україна», 2005. 382 с.
4. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
5. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.

Тема 3. Українське телебачення: від колоніальної моделі до перших спроб незалежного мовлення

ПЛАН

1. Перша телетрансляція в Україні та її значення для розвитку медіа. Телестудії в перші десятиліття після Другої світової війни.
2. Розвиток телебачення в період хрущовської «відлиги», радянського застою та перебудови: пропаганда, цензура та обмеження.

3. Розбудова системи місцевого та регіонального мовлення в умовах радянської ідеології.
 4. Проголошення Незалежності України та перші кроки українського телебачення як національного медіа.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Підготуйте коротке есе (до 300 слів) на одну з тем: «Вплив перших телетрансляцій на суспільство та культуру», «Роздержавлення телебачення в Україні: виклики та перспективи»; «Телебачення як засіб масової комунікації: уроки історії для сучасності».

Список літератури:

1. Бурд'є П. Про телебачення і журналістику. Незалежний культурологічний часопис «І». 2004. № 32. URL: <http://www.ji.lviv.ua/n32texts/bourdieu2.htm>
2. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
3. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ : Видавництво «Україна», 2005. 382 с.
4. Соломін Євген. Радянсько-російська пропаганда як засіб просування наративів та спосіб втручання в інформаційний простір: регіональний аспект. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2024. Випуск 54-55. С. 104–115. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2024.54-55.12152>
5. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
6. Холод О. М. Основи тележурналістики : курс лекцій. К. : КиМУ, 2012. 121 с.

Тема 4. Телебачення часів Незалежності: особливості формування національного телевізійного простору

ПЛАН

1. Формування національного телебачення в умовах незалежності: перехід від радянської централізованої системи до нової моделі управління медіа.
 2. Конкуренція державного та приватного: створення комерційних телеканалів («1+1», «Інтер», «ICTV» та ін.), формування медіахолдингів, олігархізація медіапростору.
 3. Формування регіонального та місцевого мовлення.
 4. Соціальна роль телебачення в умовах суспільно-політичних криз (Помаранчева революція, революція Гідності).
 5. Медіа як зброя: російський вплив на інформаційний простір України
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Запишіть влог на тему: «Зміцнення ролі та розвиток місцевих ТРК. Медагрупи в системі вітчизняного телемовлення».

Список літератури:

1. Гібридна війна: in verbo et in грахі: *колективна монографія* / під. заг. ред. проф. Р. О. Додонова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. 412 с.
2. Дзолос О. В. Упровадження суспільного телемовлення в Україні: комунікаційні, організаційні та правові аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. ком.: 27.00.04; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2017. 20 с.

3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
4. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
5. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
6. Толочко Н. В. Становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.01. Дніпро, 2020. 280 с.
7. Яковець А. В. Телевізійна жураналістика: теорія і практика: посібник. 2-ге вид., доповн. І переробл. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 262 с.

Тема 5. Телемовлення під час війни Росії проти України у 2014-2022 рр. та з 2022 р.

ПЛАН

1. Анексія суверенного інформаційного простору в АР Крим, окремих районах Луганської та Донецької областей, гібридні виклики та інформаційна війна у 2014-2022 рр.
 2. Російська пропаганда та дезінформація як виклики для системи національної інформаційної безпеки.
 3. Від заборон російського телевізійного мовлення – до еволюції проросійських медіа в Україні.
 4. Організація національного інформаційного спротиву російському повномасштабному вторгненню у 2022 р.: формування єдиної інформаційної політики загальнонаціональними каналами (марафон «Єдині новини») та альтернативне інформування під час війни («Марафон 24 каналу», «Суспільне. Спротив», «Незламна країна» («5 канал та ін.))».
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Запишіть короткі відеоролики (2-3, хронометраж до 1 хв.) патріотичного спрямування для їх подальшого просування на сторінках кафедри журналістики.

Список літератури:

1. Бідзіля Ю, Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Медіа Закарпаття крізь призму етнотолерантності : Монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.
2. Гібридна війна: in verbo et in pгaxi: колективна монографія / під. заг. ред. проф. Р. О. Додонова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. 412 с.
3. Джолос О. В. Упровадження суспільного телемовлення в Україні: комунікаційні, організаційні та правові аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. ком.: 27.00.04; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2017. 20 с.
4. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди. Навчальний посібник. К.: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. 68 с.
5. Соломін Є. О. Інформаційна безпека в умовах війни та втручань у медіасередовище. *Держава та регіон. Серія: Соціальні комунікації*. 2023. № 2(54). С. 40-47. DOI: [https://doi.org/10.32840/cru2219-8741/2023.2\(54\).5](https://doi.org/10.32840/cru2219-8741/2023.2(54).5)
6. Соломін Євген. Радянсько-російська пропаганда як засіб просування наративів та спосіб втручання в інформаційний простір: регіональний аспект. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2024. Випуск 54-55. С. 104–115. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2024.54-55.12152>
7. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
8. Як викладати журналістику конфлікту. Посібник для викладачів факультетів журналістики. К.: ГО «Український інститут медіа та комунікації», 2019. 112 с.

9. Bidzilya, Y., Haladzhun, Z., Solomin, Y., Georgiievskaya, V., & Sydorenko, N. (2024). Ukrainian journalism and media security in conditions of full-scale Russian aggression. *Salud, Ciencia Y Tecnología – Serie De Conferencias*, 3, .769. <https://doi.org/10.56294/setconf2024.769>
10. Bidzilya, Y., Solomin, Y., Shvets, V., Heletei, A., & Hetsko, H. (2024). The Media's Influence on Shaping Public Opinion during Martial Law. *Journal of Intercultural Communication*, 24(4), 146-155. doi.org/10.36923/jicc.v24i4.979

Тема 6. Інформаційне телевізійне мовлення

ПЛАН

1. Діяльність служб телевізійних новин.
2. Професійні стандарти новинної журналістики: баланс думок і точок зору, достовірність, відокремлення фактів від коментарів, точність, повнота, оперативність.
3. Особливості планування та верстки, формування «порядку денного», роль ведучого в програмі.
4. Проблема конкуренції інформаційних програм.
5. Основні тенденції розвитку телеінформації.

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Основи роботи з телевізійною камерою та мікрофоном.
 2. Знайомство з телевізійним обладнанням навчальної телерадіостудії кафедри журналістики та мультимедійної платформи «Media Vista».
 3. Створення концепції студентської студії телевізійних новин.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Зайдіть у YouTube на сторінку @materiya та з розділу «Мобільний журналіст» опрацюйте матеріал «вступ» та «що потрібно для створення контенту».
 2. Із запропонованих тем («Сесія: марафон за оцінки», «Гуртожиток: життя в маленькому просторі», «Як не вмерти з голоду в студентські роки», «Романтика студентських відносин», «Пошук Wi-Fi та пристосування до життя без нього», «Чому студенти завжди спізнюються: культура пізніх приходів», «Як вижити на стипендію», «Як викладачі розуміють слова "запізнився" і "не підготувався"», «Пошук поради: дійсно важливе питання для студента») оберіть одну та запишіть до неї стендап.
-

Список літератури:

1. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
2. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2009. 224 с.
3. Концепція регіонального мовлення АТ «НСТУ» на 2022-2025 роки. *Суспільне мовлення.*
URL: <https://corp.suspilne.media/document/1301>
4. Лісневська А. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. для студ. з напряму підготовки «Кіно-, телемистецтво» та «Тележурналістика»; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 190 с.
5. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет/ пер. з англ. Н. Єгоровець. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. 407 с.
6. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62. Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.

7. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
8. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
9. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. К : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 407 с.
10. Центр протидії дезінформації РНБО України. URL: <https://cpd.gov.ua>
11. Fake off. URL: <http://fakeoff.org/uk>
12. Stop Fake. URL: <https://www.stopfake.org>

Тема 7. Програма новин як типова форма телеінформації

ПЛАН

1. Природа теленовин.
2. Використання маніпулятивних технологій у теленовинах.
3. Жанрова парадигма теленовин.
4. Репортаж як найдосконаліший формат подачі інформації в теленовинах.
5. Драматургія телерепортажу.

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Основи роботи в кадрі та поза кадром.
 2. Взаємодія з телевізійною командою (випусковий, оператор, режисер тощо).
 3. Різновиди стендапів у тележурналістиці. Запис.
 4. Презентація та обговорення проєкту.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Зайдіть у YouTube на сторінку @mater1ya та з розділу «Мобільний журналіст» опрацюйте матеріал «телефон чи камера», «світло», «звук».
 2. Із обраних в попередньому завданні тем (див. завдання для самостійного опрацювання в темі №6), вами була обрана одна. До неї вже записаний стендап. Запишіть синхрони та зніміть відео, аби вийшов сюжет.
-

Список літератури:

1. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
2. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2009. 224 с.
3. Мой Д., Ордольф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62. Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
4. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
5. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
6. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. К : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 407 с.
7. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
8. Толочко Н. В. Становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.01. Дніпро, 2020. 280 с.

Тема 8. Основні жанри інформаційної журналістики

ПЛАН

1. Особливості інформаційних жанрів тележурналістики. Інформаційний привід. Новина. Структура новини.
 2. Інформаційне повідомлення (БЗ, БЗ+ЛАЙФ, БЗ+СХ).
 3. Специфіка сучасної репортажної тележурналістики.
 4. Різновиди репортажу: подієвий, тематичний, проблемний, спеціальний репортаж.
 5. Відновлений (інсценований) репортаж методом реконструкції події.
 6. Послідовність дій журналіста при підготовці та видачі в ефір телерепортажу.
-

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Види і прийоми монтажу, візуальні рішення.
 2. Основи роботи із професійними монтажними програмами (Adobe Premier Pro та ін.)
 3. Монтаж стендапу.
 4. Запис студійного варіанту студентських телевізійних новин.
 5. Презентація та обговорення проекту.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Зайдіть у YouTube на сторінку @mater1ya та з розділу «Мобільний журналіст» опрацюйте матеріал «підготовка», «одяг», «не соромся свого голосу».
2. На основі записаного стендапу (див. завдання для самостійного опрацювання в темі №6), синхронах та відео (див. завдання для самостійного опрацювання в темі №7) напишіть

сценарій та змонтуйте сюжет та презентуйте його на найближчому занятті.

Список літератури:

1. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62. Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
2. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
3. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
4. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. К : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 407 с.
5. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
6. Яковець А. В. Телевізійна жураналістика: теорія і практика: посібник. 2-ге вид., доповн. І переробл. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 262 с.

Тема 9. Організація інформаційного телевиробництва

ПЛАН

1. Статус новин на телеканалі як головного іміджевого продукту.
2. Національні та регіональні новини.
3. Організація роботи об'єднаного (конвергентного) ньюзруму.
4. Дійові особи в кадрі та за кадром телевізійної служби новин.

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Технологічні основи підготовки та випуску в ефір інформаційних програм (формування творчих команд (редакцій), розподілення ролей, формування «порядку денного», зйомка, робота з текстом, монтаж, ефір, запис програми, розміщення в мережі).
2. Запис та монтаж програми студентської студії телевізійних новин.
3. Презентація та обговорення проєкту.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Зайдіть у YouTube на сторінку @mater1ya та з розділу «Мобільний журналіст» опрацюйте матеріал «практичне завдання».
2. Згенерований сертифікат про проходження курсу «Мобільна журналістика» дасть можливість додатково отримати 5б з модуля.
3. «Мультимедійні основи виробництва контенту: вітчизняні реалії та світовий досвід» - опрацювати матеріали: 1. Крецу І. Підручник з крос-медіа вид.: Іоанна Крецу, Міхаїл Гузун, Любов Василук ; пер.: Ана Лехінтан та ін. Bonn ; Sibiu : Schiller Publ. House, 2015. С. 115-133. 2. Соломін Є. О. Розвиток онлайн-медіа

етнічних спільнот Закарпаття – важливий фактор формування мультикультурного інформаційного поля транскордонного регіону. Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: колективна монографія. Ужгород, 2021. С. 497–520.

Список літератури:

1. Крецу І. Підручник з крос-медіа вид.: Іоанна Крецу, Міхаїл Гузун, Любов Василик ; пер.: Ана Лехінтан та ін. Bonn ; Sibiu : Schiller Publ. House, 2015. С. 115-133.
2. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62. Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
3. Соломін Є. О. Розвиток онлайн-медіа етнічних спільнот Закарпаття – важливий фактор формування мультикультурного інформаційного поля транскордонного регіону. Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття: колективна монографія. Ужгород, 2021. С. 497–520.
4. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
5. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. К : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2008. 407 с.

Тема 10. Екранна публіцистика

ПЛАН

1. Традиції аналітичної та художньої телевізійної публіцистики та її нових форматів - відеоблоги, влогінг, соцмережі.
 2. Екранна публіцистика: від опису реальності до глибокої аналітики. Роль інтерактивних елементів у телевізійних програмах.
 3. Перехід від лінійних програм до мультимедійних проєктів та платформ (YouTube, TikTok, Instagram тощо) допомогли адаптувати публіцистику під швидкість споживання контенту.
 4. Сучасні тенденції розвитку екранної публіцистики: нові формати публіцистики, стрімінгові платформи (YouTube, TikTok), подкасти.
-

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Вибір теми, формату та структуру публіцистичної програми.
 2. Баланс між емоційним впливом і об'єктивністю при висвітленні важливих тем.
 3. Інноваційні технології та методи використання в сучасних публіцистичних програмах для залучення та утримання уваги глядачів.
 4. Експерти, учасники програми, як важливий фактор забезпечення різноманітності думок та неупередженості матеріалу.
 5. Підготовка концепції публіцистичної програми, запис, монтаж, ефір.
 6. Презентація та обговорення проєкту.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Записати подкаст на актуальну тему (до прикладу, «Гендерна рівність: досягнення та виклики для України», «Цифровізація в Україні: як інтернет змінює бізнес і повсякденне життя?», «Психічне здоров'я в Україні: як війна змінила ставлення до психологічної допомоги?», «Соціальна нерівність в Україні: від міста до села», «Культура та ідентичність в умовах глобалізації» тощо).

«Екранний образ телевізійного журналіста» - опрацюйте наступні матеріали: 1) Лісневська А. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. для студ. з напряму підготовки «Кіно-, телемистецтво» та «Тележурналістика»; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 190 с. 2) Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Основні синхронні та діахронні обставини формування масовокомунікаційної сфери Закарпаття у ХХІ ст. Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 18–19 жовт. 2022 р. Львів : Простір-М, 2022. С.198-201.

Список літератури:

1. Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Основні синхронні та діахронні обставини формування масовокомунікаційної сфери Закарпаття у ХХІ ст. Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 18–19 жовт. 2022 р. Львів : Простір-М, 2022. С.198-201.
2. Десятник Г.О. Від задуму до екрана : тексти лекцій. К. : КНУ, 2015. 226 с

3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
4. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : колективна монографія. К.: Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. 234 с.
5. Лісневська А. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. для студ. з напряму підготовки «Кіно-, телемистецтво» та «Тележурналістика»; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 190 с.
6. Прімбс Ш. Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co. пер. з нім. В. Климченко. Київ : Академія вільної преси : Центр вільної преси, 2018. 198 с.
7. Ферґюсон Н. Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку: пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2018. 568 с.
8. Холл Кіндра. Сторітелінг, який не залишає байдужим; пер. з англ. Оксани Олійник. Київ: Yakaboo Publishing, 2021. 240 с.
9. Шевченко В. Е Мультимедійний контент: навчальний посібник К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 239 с.

Тема 11. Аналітико-публіцистичні жанри телевізійної журналістики

ПЛАН

1. Аналітичний огляд як основний жанр телевізійної журналістики. Міжнародний, спортивний, економічний, політичний і культурний огляди в контексті адаптації до цифрового середовища, соцмереж та онлайн-платформ.
2. Особливості створення підсумкових програм у контексті сучасних медіа, запровадження нових формативних технік: «довгі формати», «deep-dive», репортажі тощо

3. Роль ведучих і жанри коментарів: від традиційного монологу до сучасних телевізійних діалогів.
-

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Створення аналітичного огляду для онлайн-платформи, враховуючи специфіку цифрового контенту з використанням мультимедійних елементів (відео, графіка, інфографіка), залучення коментарів або інтерв'ю через соціальні мережі, підготовка коротких заголовків і тизерів для просування через соцмережі, визначення ключових аспектів і «інсайтів» для залучення цільової аудиторії.
 2. Розробка підсумкової програми для трансляції на YouTube чи в Instagram кафедри журналістики, з урахуванням швидкого темпу і звичок споживачів до короткого та інформативного контенту. Завдання включає: вибір актуальних подій тижня для огляду; розподіл часу для кожної теми (оптимальна тривалість випуску); використання інтерактивних елементів, таких як опитування чи челенджі, для підвищення взаємодії з аудиторією.
 3. Тренди цифрових платформ: створення «deep-dive» репортажу для YouTube або Instagram.
 4. Мультимедійний підсумковий огляд: створення інтерактивного телевізійного шоу.
 5. Презентація та обговорення проєкту.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

«Журналістські професії та ампула на телебаченні» - опрацювати матеріали:

1. Лівін М. *Сторітелінг для очей вух і серця*. К.: Наш формат, 2020. 184 с.

2. Соломін Євген. *Телевізійні новини. Луганський досвід : монографія*. Ужгород : ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.

Список літератури:

1. Десятник Г.О. Від задуму до екрана : тексти лекцій. К. : КНУ, 2015. 226 с
2. Лівін М. *Сторітелінг для очей вух і серця*. К.: Наш формат, 2020. 184 с.
3. *Основи журналістики: навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів кафедри журналістики) / Укл. Бідзіля Ю. М., Толочко Н. В.* Ужгород, 2023. 46 с.
4. Прімбс Ш. *Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co.* пер. з нім. В. Климченко. Київ : Академія вільної преси : Центр вільної преси, 2018. 198 с.
5. Соломін Євген. *Телевізійні новини. Луганський досвід : монографія*. Ужгород : ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
6. Фергюсон Н. *Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку*: пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2018. 568 с.
7. Холл Кіндра. *Сторітелінг, який не залишає байдужим*; пер. з англ. Оксани Олійник. Київ: Yakaboo Publishing, 2021. 240 с.
8. Шевченко В. Е *Мультимедійний контент: навчальний посібник* К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 239 с

Тема 12. Художньо-публіцистичні жанри телевізійної журналістики

ПЛАН

1. Сучасна специфіка художніх жанрів на ТБ: мікс та гібридні формати, влогінг, документальні серіали.
 2. Вплив соціальних мереж жанротворення: короткі відео, Instagram stories, TikTok.
 3. Поєднання документальності, публіцистичності й образності в сучасному ТБ: створення образу на екрані
 4. Поняття «внутрішній монолог», «авторське бачення» у сучасних медіа, авторське бачення в епоху діджиталізації, внутрішній монолог у візуальному контексті; паралельні жанри та змішування стилів.
 5. Пошук форми, художнього образу і прийомів у сучасному телевізійному контенті.
-

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Створення гібридного телевізійного проєкту з використанням влогінгу та документальних елементів. Сюжетна лінія має включати серію коротких документальних випусків про актуальну соціальну проблему чи подію, при цьому використовуючи елементи влогінгу (персоналізовані монологи, соціальна взаємодія з глядачами). Окремо розробити формат для соціальних мереж, включаючи Instagram Stories, TikTok або YouTube, з використанням інтерактивних елементів.
 2. Розробка внутрішнього монологу у візуальному контексті: змішання жанрів. Створення та реалізація сценарію для телевізійного репортажу або короткого відео, де внутрішній монолог героя буде переданий не лише через текст, а й через візуальні елементи (монтаж, кольорові схеми, графіка, звуковий супровід тощо).
 3. Презентація та обговорення проєкту.
-

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

«Журналістські професії та ампула на телебаченні» - опрацювати матеріали:

1. Лівін М. *Сторітелінг для очей вух і серця*. К.: Наш формат, 2020. 184 с.

2. Соломін Євген. *Телевізійні новини. Луганський досвід* : монографія. Ужгород : ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.

Список літератури:

1. Здоровега В. Й. *Теорія і методика журналістської творчості: Підручник*. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
2. *Кросмедіа: контент, технології, перспективи* : колективна монографія. К.: Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. 234 с.
3. Лівін М. *Сторітелінг для очей вух і серця*. К.: Наш формат, 2020. 184 с.
4. *Основи журналістики: навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів кафедри журналістики)* / Укл. Бідзіля Ю. М., Толочко Н. В. Ужгород, 2023. 46 с.
5. Прімбс Ш. *Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co.* пер. з нім. В. Климченко. Київ : Академія вільної преси : Центр вільної преси, 2018. 198 с.
6. Фергюсон Н. *Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку*: пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2018. 568 с.

Тема 13. Документально-ігрові, ігрові та художні жанри на телеекрані

ПЛАН

1. Телевізійна передача, програма, канал як складні телевізійні форми.
2. Жанрова синтетичність (взаємодія інформаційних, публіцистичних і художніх жанрів) – ключова риса сучасних телепрограм.
3. Телевізійні видовища (шоу), телеконкурси, телеігри, телевікторини, квізи.
4. Телевистава, телеконцерт, телефільм – складні художньо-публіцистичні жанри/форми на телеекрані.
5. Специфіка та принципи постановки телевізійних видовищ.
6. Взаємодія простору і часу, умовності й документальності в телевізійному творі.
7. Сучасні проблеми телевізійного мистецтва.

ЛАБОРАТРНІ ЗАВДАННЯ

1. Створення концепції оригінального телевізійного проєкту, враховуючи формат (телепередача, шоу, телефільм, квіз тощо), цільову аудиторію, жанрову синтетичність (поєднання інформаційних, публіцистичних, художніх елементів), принципи інтерактивності, соціальний або культурний меседж проєкту.
2. Запис монтаж.
3. Презентація та обговорення проєкту.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

«Толерантність і мультикультуралізм як орієнтири професійної поведінки тележурналіста» - опрацювати матеріали та записати влог:

1. Bidzilya, Y., Tolochko, N., Haladzhun, Z., Solomin, Y., & Shapovalova, H. (2022). *The problems in the development of public broadcasting in the polycultural borderland Region of Ukraine*. *Amazonia Investiga*, 11(53), 59–69. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.6>
2. Yuriy M. Bidzilya, Yevhen O. Solomin, Nataliia V. Tolochko, Halyna V. Shapovalova and Yaroslava M. Shebeshtian (2020). *The media image of the multinational transcarpathia: the problems of the search for ethnic and civil identities*. *International journal of criminology and sociology*. 9, 2972–2983 DOI: <https://doi.org/10.6000/1929-4409.2020.09.362>
3. Соломін Є. О. Масмедійна діяльність ТРК Закарпаття та Луганщини в умовах інформаційної агресії та війни: транскордонні виклики для системи національної безпеки. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2022. Том 33 (72). № 6. Ч. 2. С. 226-231. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2022.6.2/38>.

Список літератури:

1. Борґ Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ. Н. Лазаревич. Харків: Вид-во «Ранок»: Фабула, 2022. 304 с.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
3. Мой Д., Ордольфф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62. Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
4. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів кафедри журналістики) / Укл. Бідзіля Ю. М., Толочко Н. В. Ужгород, 2023. 46 с.
5. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.

Тема 14. Етика в роботі тележурналіста

ПЛАН

1. Етичні засади професійного журналіста. Джинса як порушення професійної етики
 2. Діти та підлітки в телеефірі. Демонстрація людей з особливими потребами та вразливих груп населення
 3. Гендерний баланс у медіа
 4. Точність інформації та етика при висвітленні конфліктів. Стандарти журналістики під час війни.
 5. Приватне життя людини: етичний та законодавчий аспекти
 6. Публічні персони та висвітлення їхнього приватного життя
 7. Особливості висвітлення злочинів на ґрунті гомофобії чи трансфобії
 8. Толерантність і мультикультуралізм як орієнтири професійної поведінки тележурналіста
-

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготовка до створення проекту з етнотолерантності: сценарний план, режисерський задум, операторська майстерність. Зйомка та монтаж.
 2. Презентація та обговорення проекту.
-

Список літератури:

1. Бідзіля Ю, Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Медіа Закарпаття крізь призму етнотолерантності : Монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.

- 2.Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
- 3.Джолос О. В. Упровадження суспільного телемовлення в Україні: комунікаційні, організаційні та правові аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. ком.: 27.00.04; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2017. 20 с.
- 4.Маєр К. Журналістика: підручник; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за заг. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
- 5.Основи журналістики: навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів кафедри журналістики) / Укл. Бідзіля Ю. М., Толочко Н. В. Ужгород, 2023. 46 с.
- 6.Посібник з журналістської етики. К. : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.

Тема 15. Забезпечення прав та свобод журналістів

ПЛАН

1. Правові гарантії для журналістів у цифрову еру.
 2. Правові наслідки порушення прав журналістів в цифрових і традиційних медіа.
 3. Доступ до інформації: правові механізми і обмеження.
 4. Авторське право, плагіат та відповідальність за порушення інтелектуальної власності.
 5. Відповідальність за поширення недостовірної інформації.
 6. Обмеження свободи слова: законодавча регламентація та обмеження під час війни.
-

ЛАБОРАТОРНІ ЗАВДАННЯ

1. Виробництво проєкту «Поліетнічне Закарпаття: українські румуни» (варіати: німці, угорці, словаки, чехи, поляки») та розміщення в мережі
 2. Презентація та обговорення проєкту.
-

Список літератури:

1. Бідзіля Ю, Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Медіа Закарпаття крізь призму етнотолерантності : Монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.
2. Закон України «Про медіа».
3. Маєр К. Журналістика: підручник; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за заг. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
4. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів кафедри журналістики) / Укл. Бідзіля Ю. М., Толочко Н. В. Ужгород, 2023. 46 с.
5. Посібник з журналістської етики. К. : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ

Оцінювання результатів для дисципліни «Теорія і практика тележурналістики» ґрунтується на поєднанні різних методів контролю, які сприяють всебічному розвитку студентів та дозволяють оцінити як їх теоретичні знання, так і практичні навички. Засоби оцінювання включають поточний, тематичний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час лабораторних занять, де студенти виконують завдання максимально наближені до реальних умов виробництва контенту на радіо, що вимагає застосування теоретичних знань та практичних навичок. У ході лабораторних робіт студенти створюють редакції, які виконують весь цикл медійної діяльності: від планування випусків – до готових етерів з їх фінальним аналізом. Оцінка виконаної роботи визначається з урахуванням креативності, точності виконання, здатності до швидкої адаптації в умовах змінних обставин.

Підсумковий контроль включає модульні контрольні роботи, які охоплюють теоретичні аспекти тележурналістики та практичні завдання, зокрема створення контенту (новини, репортажі, інтерв'ю), а також усний екзамен, що дозволяє перевірити знання студентів і їх здатність застосовувати отриману інформацію в реальних умовах.

У цілому знання студентів оцінюються в межах загальноприйнятих норм за національною шкалою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ESTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна література

1. Дворянин П. Новини на регіональному телебаченні: навч. посібник.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 262 с.
2. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2009. 224 с.
3. Мой Д., Ордольф М. Телевізійна журналістика: Практична журналістика, том 62. Пер. з нім. В. Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 234 с.
4. Посібник з журналістської етики. К. : Комісія з журналістської етики, 2023. 129 с.
5. Соломін Євген. Телевізійні новини. Луганський досвід : Монографія. Ужгород: ФОП Береза А. Е., 2015. 209 с.
6. Сташен Б. Мобільна журналістика: практичний посібник. К.: Центр вільної преси, 2021. 260 с.
7. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. К : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2008. 407 с.
8. Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник / В. В. Лизанчук, І. В. Крупський, О. М. Білоус та ін.; за ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Лизанчука. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 420 с.
9. Толочко Н. В. Становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.01. Дніпро, 2020. 280 с.
10. Яковець А. В. Телевізійна жураналістика: теорія і практика: посібник. 2-ге вид., доповн. І переробл. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 262 с.

Допоміжна література

11. Бідзіля Ю, Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Медіа Закарпаття крізь призму етнотолерантності : Монографія. Ужгород: Гражда, 2019. 372 с.
12. Борґ Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування / пер. з англ. Н. Лазаревич. Харків: Вид-во «Ранок» : Фабула, 2022. 304 с.
13. Бурд'є П. Про телебачення і журналістику. Незалежний культурологічний часопис «І». 2004. № 32. URL: <http://www.ji.lviv.ua/n32texts/bourdieu2.htm>
14. Вальорска М. Агнешка. Діпфейк та дезінформація : практ. посіб. К. : Академія української преси; Центр Вільної Преси, 2020. 36 с.
15. Гібридна війна: in verbo et in praxi: *колективна монографія* / під. заг. ред. проф. Р. О. Додонова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. 412 с.
16. Десятник Г.О. Від задуму до екрана : тексти лекцій. К. : КНУ, 2015. 226 с
17. Джолос О. В. Упровадження суспільного телемовлення в Україні: комунікаційні, організаційні та правові аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. ком.: 27.00.04; Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2017. 20 с.
18. Закон України «Про медіа».
19. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. 3-тє вид. Львів: ПАІС, 2008. 276 с.
20. Кросмедіа: контент, технології, перспективи : *колективна монографія*. К.: Кафедра мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2017. 234 с.
21. Лісневська А. Мистецтво телевізійного репортажу : навч.-метод. посіб. для студ. з напрямку підготовки «Кіно-, телемистецтво» та «Тележурналістика»; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 190 с.
22. Лівін М. Сторітелінг для очей вух і серця. К.: Наш формат, 2020. 184 с.

23. Маєр К. Журналістика: підручник; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за заг. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2022. 300 с.
24. Мащенко І. Г. Хроніка українського радіо і телебачення в контексті світового аудіовізуального процесу. Київ : Видавництво «Україна», 2005. 382 с.
25. Мітчел С. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет/ пер. з англ. Н. Єгоровець. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. 407 с.
26. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди. Навчальний посібник. К.: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. 68 с.
27. Основи журналістики: навчально-методичний посібник для проведення лабораторних занять (для студентів кафедри журналістики) / Укл. Бідзіля Ю. М., Толочко Н. В. Ужгород, 2023. 46 с.
28. Прімбс Ш. Соціальні медіа для журналістів. Редакційна робота з Facebook, Twitter & Co. пер. з нім. В. Климченко. Київ : Академія вільної преси : Центр вільної преси, 2018. 198 с.
29. Соломін Є. О. Інформаційна безпека в умовах війни та втручань у медіасередовище. *Держава та регіон. Серія: Соціальні комунікації*. 2023. № 2(54). С. 40-47. DOI: [https://doi.org/10.32840/cru2219-8741/2023.2\(54\).5](https://doi.org/10.32840/cru2219-8741/2023.2(54).5)
30. Соломін Є. О. Луганське інформаційне телемовлення: регіональна парадигма: дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.04. Луганськ, 2014. 222 с.
31. Соломін Євген. Радянсько-російська пропаганда як засіб просування наративів та спосіб втручання в інформаційний простір: регіональний аспект. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2024. Випуск 54-55. С. 104–115. DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2024.54-55.12152>
32. Фергюсон Н. Площі та вежі. Соціальні зв'язки від масонів до фейсбуку: пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2018. 568 с.
33. Холл Кіндра. Сторітелінг, який не залишає байдужим; пер. з англ. Оксани Олійник. Київ: Yakaboo Publishing, 2021. 240 с.
34. Холод О. М. Основи тележурналістики : курс лекцій. К. : КиМУ, 2012. 121 с.

35. Шевченко В. Е. Мультимедійний контент: навчальний посібник К.: ВПЦ «Київський університет», 2017. 239 с.
36. Як викладати журналістику конфлікту. Посібник для викладачів факультетів журналістики. К.: ГО «Український інститут медіа та комунікації», 2019. 112 с.
37. Bidzilya, Y., Haladzhun, Z., Solomin, Y., Georgiievskaya, V., & Sydorenko, N. (2024). Ukrainian journalism and media security in conditions of full-scale Russian aggression. *Salud, Ciencia Y Tecnología – Serie De Conferencias*, 3, .769. <https://doi.org/10.56294/sctconf2024.769>
38. Bidzilya, Y., Solomin, Y., Shvets, V., Heletei, A., & Hetsko, H. (2024). The Media's Influence on Shaping Public Opinion during Martial Law. *Journal of Intercultural Communication*, 24(4), 146-155. doi.org/10.36923/jicc.v24i4.979
39. Briggs, A., & Burke, P. (2009). *A Social History of the Media: From Gutenberg to the Internet*. Cambridge: Polity Press. 346 p.
40. Sterling, C. O'Dell, C. (2010). *The Concise Encyclopedia of American Radio*. New York: Routledge, 2010. 940 p.
41. Yuriy Bidzilya, Lidiya Snitsarchuk, Yevhen Solomin, Halyna Shkurko, Viacheslav Shvets (2024). The role of the media in the formation of national (ethnic) identity. *Community Empowerment through Education, Technology and Infrastructure*. Vol. 17 No. se2 <https://doi.org/10.14571/brajets.v17.nse2.208-219>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

42. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>
43. Державний реєстр телерадіоорганізацій України. URL: <http://nrada.gov.ua>
44. Детектор медіа URL: <http://detector.media>
45. Інститут масової інформації. URL: <https://imi.org.ua/>
46. Концепція забезпечення національної системи стійкості. Указ Президента України № 479/2021 від 27.09.2021 р. <https://www.president.gov.ua/documents/4792021-40181>
47. Концепція регіонального мовлення АТ «НСТУ» на 2022-2025 роки. *Суспільне мовлення*. URL: <https://corp.suspilne.media/document/1301>

48. Медіа-IQ. URL: <http://media-iq.tilda.ws/medialiteracy>
49. Медіакритика. URL: www.mediakrytyka.info
50. Медіаосвіта та медіаграмотність. URL: <https://www.aup.com.ua/mediaosv/portal-mediaosvita-ta-mediagramotnist>
51. Навчальний курс МедіаДрайвер. URL: <http://mediadriver.online/>
52. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>
53. Наукова електронна бібліотека Національної бібліотеки ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
54. Онлайн-курс «Медіаграмотність: практичні навички». *Prometheus*. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/course/
55. Просвітницькі курси з медіаграмотності, розроблені у рамках проекту DESTIN. URL: <https://examenarium.sumdu.edu.ua/promo/program/79>
56. Сайт Львівської ННБУ ім. В. Стефаника. URL: <http://aleph.lsl.lviv.ua:8991/F>
57. Центр протидії дезінформації РНБО України. URL: <https://cpd.gov.ua>
58. Fake off. URL: <http://fakeoff.org/uk>
59. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/>
60. Stop Fake. URL: <https://www.stopfake.org>

Навчально-методичне видання

Соломін Євген Олександрович

Теорія і практика тележурналістики

Видавець і виготовлювач: ФОП Соломіна А. І.
Свідчення про ДР № 238200000036426
від 22.02.2010 р., видає виконавчим комітетом ЛМР.
Видання здійснене в електронному вигляді.